

Zadania ustne – 10 punktów

Najpierw przeczytaj wiersz na głos tak, aby zasygnalizować swój zamysł interpretacyjny. Potem wiersz zinterpretuj, uwzględniając to, że jest on tworem językowym.

Ewa Lipska

Takie czasy

Idę podwórkiem. I nagle
podbiega do mnie sześciolatek
w poziomkach policzków.
W ręce trzyma drewniany pistolet.
"Pif! Paf!" - strzela w moim kierunku.
Potem chowa broń do kieszeni.
"Robota skończona" - mówi i odchodzi.

Zawiadamiam rodzinę. Przyjaciół.
Dzwonię na milicję i zgłaszam swoją śmierć.
Ale wszyscy rozkładają ręce:
„Takie to czasy”- mówią.

Trzeci zbiór wierszy, Warszawa 1972.

Ewa Lipska

Ruch

Nie przypuszczałam
że zadzwoni do mnie ptak
i powie
że fruujemy razem na tym świecie.

I chociaż ja bez skrzydeł
a on bez ludzkiej twarzy
czytamy wspólnie ruch.

Lekturę istnienia.

Ja, Kraków 2004.

Julian Kornhauser

Lekcja o przyimku

Ptaszek siedzi w klatce.
Ptaszek wychodzi z klatki.
Ptaszek chodzi po klatce.
Ptaszek fruwa nad klatką.
Ptaszek wchodzi do klatki.
Ptaszek bije skrzydłami o klatkę.
Ptaszek siedzi przy klatce.
Ptaszek trzyma łapki na klatce.
Ptaszek wychodzi za klatkę.
Biedny ptaszek.

Widok na jezioro. Wiersze z lat 1972-2007, Kraków 2009.

Wisława Szymborska

Łańcuchy

Dzień upalny, psia buda i pies na łańcuchu,
Kilka kroków opodal miska pełna wody.
Ale łańcuch za krótki i pies nie dosięga.
Dodajmy do obrazka jeszcze jeden szczegół:
nasze o wiele dłuższe
i mniej widzialne łańcuchy,
dzięki którym możemy swobodnie przejść obok.
Wystarczy, Kraków 2011.

Wisława Szymborska

Dłoń

Dwadzieścia siedem kości,
trzydzieści pięć mięśni,
około dwóch tysięcy komórek nerwowych
w każdej opuszce naszych pięciu palców.
To zupełnie wystarczy,
żeby napisać „Mein Kampf”
albo „Chatkę Puchatka”.
Wystarczy, Kraków 2011.

Adam Zagajewski

Nauczycielka dykcji w Szkole Teatralnej odchodzi na emeryturę

Jest wysoka, nieśmiała i elegancka
nieco staroświecką elegancją.

Żegna się ze studentami, profesorami,
i nieufnie rozgląda się dokoła.

Jest pewna, że będą kaleczyć język,
boleśnie i bezkarnie.

Przyjmuje dyplom (później sprawdzi poprawność
sformułowań). Odwraca się i znika w kulisach,
w aksamitnym cieniu reflektorów, w ciszy.

Zostaniemy teraz sami.
Będziemy kaleczyć język i usta.

Anteny, Kraków 2005.

Adam Zagajewski

U stóp katedry

Kiedyś w czerwcu, pod wieczór,
wracając z długiej wyprawy
i mając jeszcze w świeżej pamięci
zapach kwitnących drzew Francji,
żółte pola i zielone platany,
które biegły szybko przed samochodem,

siedzieliśmy na krawężniku u stóp katedry
i rozmawialiśmy półgłosem o katastrofie,
o tym, co nadejdzie, o nieuniknionej grozie,
i ktoś powiedział, to jeszcze najlepsze,
co możemy teraz zrobić –
rozmawiać o ciemności w takim jasnym cieniu.

Anteny, Kraków 2005.

Halina Poświatowska

Koniugacja

ja minę
ty miniesz
on minie
mijamy
mijamy
woda liście umyła olszynie

nad wodą
olszyna
czerwona
zmarzła moknie
mijam
mijas
mija
a zawsze tak samotnie

minąłeś
minęłam
już nas nie ma
a ten szum wyżej
to wiatr
on będzie tak jeszcze wieczność wiał
nad nami
nad wodą
nad ziemią

Koniugacja, Kraków 1989.

Halina Poświatowska

Jestem Julią
mam lat 23
dotknęłam kiedyś miłości
miała smak gorzki
jak filiżanka ciemnej kawy
wzmogła
rytm serca
rozdrażniła
mój żywy organizm
rozkołysała zmysły

odeszła

Jestem Julią
na wysokim balkonie
zawisła
krzyczę wróć
wołam wróć
plamię
przygryzane wargi
barwą krwi

nie wróciła

Jestem Julią
mam lat tysiąc
żyję -

Wiersze wybrane, Kraków 1989.

Edward Stachura

Niemowa

Nie mówię,
Nie otwieram ust,
Bo już mi niewymownie żal,
Moich do ciebie słów.

Wagony słów!
Węglarki słów!
Prawdziwe złoto,
Diamenty, perły,
Bardzo niewiele
Sztucznej biżuterii!
Miłości bujnej, cudnej kuźnie -
I wszystko w próżnię, w próżnię, w próżnię!

Nie mówię,
Nie otworzę ust,
Żeby już nie było mi żal
Moich do Ciebie słów.

Wagony słów!
Węglarki słów!
Prawdziwe złoto,
Diamenty, perły,
Bardzo niewiele
Sztucznej biżuterii!

Miłości bujnej, cudnej kuźnie -
I wszystko w próżnię, w próżnię, w próżnię!
I wszystko w próżnię, w próżnię, w próżnię!
I wszystko w próżnię, w próżnię, w próżnię!

Cudne manowce, Warszawa 2001.